

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/105/2014
Identifikačné číslo spisu:	8014200394
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8014200394.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu Ing. JUDr. Igora Belka. a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: E. H. L., trvale bytom R. XX, XXX XX K., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, ul. 29. augusta 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.01.2014, konajúc o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sd/20/2014-15 zo dňa 14.05.2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sd/20/2014-15 zo dňa 14.05.2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) preskúmané rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.01.2014, ktorým odporkyňa podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení zamietla žiadosť navrhovateľa zo dňa 10.10.2013 o priznanie starobného dôchodku od 16.12.2007.

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd poukázal na to, že po zohľadnení doby služby a osobných vymeriavacích základov dosiahnutých počas služby, na vznik nároku na dôchodkovú dávku a určenie sumy dôchodkovej dávky podľa všeobecných právnych predpisov o sociálnom poistení je potrebné dôchodkovú dávku určiť v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128 (uverejneného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb.), a to podľa zovšeobecneného právneho názoru NS SR uvedeného v rozhodnutí č. R 55/2011 zverejneného v zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ak poistencovi priznaný príspevok alebo tiež podľa právneho názoru NS SR vyjadreného v rozsudku 9So 138/2011 zo dňa 22.08.2012, ak bol poistencovi priznaný výsluhový dôchodok, podľa ktorého sa suma dôchodkovej dávky poistenca, ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok, môže iba krátiť primerane k počtu skončených rokov doby

služby rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku. Ako vyplýva z obsahu článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto dohovore, a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku. Sociálna poisťovňa po zohľadnení všetkých období dôchodkového poistenia a všetkých osobných vymeriavacích základov si mala vypočítať sumu dôchodkovej dávky, ktorá by sa mala znížiť o sumu zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy príspevku alebo výsluhového dôchodku za celé roky. Súd pritom zdôraznil, že ak sa určuje suma dôchodkovej dávky poistencovi, ktorému bol priznaný príspevok, suma dôchodkovej dávky je možné krátiť najviac o sumu príspevku, ktorá je vyplácaná ku dňu priznania dôchodkovej dávky, a to v súlade s judikátom uvedeným vyššie pod č. R5 5/2011. Z uvedeného vyplynulo, že určenie sumy starobného dôchodku poistencovi, ktorý je poberateľom výsluhového dôchodku, je potrebné vypočítať aj podľa ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov práve v spojení s článkom 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

Proti rozsudku krajského súdu podala odporkyňa v zákonnej lehote odvolanie dôvodiac, že navrhovateľovi bol od 16.12.2007 priznaný výsluhový dôchodok a prídavok k dôchodku podľa § 38, § 39 s poukázaním na § 143c ods. 8 a v súlade s § 58, § 60, § 68 ods. 2 a § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Suma starobného dôchodku bola navrhovateľovi sekciou riadenia ľudských zdrojov, odborom sociálneho zabezpečenia a zdravotníctva Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky určená podľa ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov. Podľa § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného od 01.07.2002, suma výsluhového dôchodku nesmela byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k dôchodku, na ktorý by vznikol nárok podľa predpisov platných pred účinnosťou tohto zákona. Pretože suma starobného dôchodku navrhovateľa určená podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov bola spolu s prídavkom k starobnému dôchodku vyššia ako suma výsluhového dôchodku, bol navrhovateľovi priznaný výsluhový dôchodok v sume určenej podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. To znamená, že podmienky nároku na dôchodok s prihliadnutím na znížený dôchodkový vek podľa § 132 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. posúdil a sumu dôchodku aj so zohľadnením dôb zamestnania získaných vo všeobecnom systéme už určil útvar sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Na nárok na výsluhový dôchodok, priznaný v sume starobného dôchodku bola navrhovateľovi zohľadnená všetka preukázaná doba. Na určenie sumy starobného dôchodku bola navrhovateľovi zhodnotená nasledovná doba výkonu základnej vojenskej služby od 01.10.1971 do 27.09.1973 v I. kategórii funkcií, doba služobného pomeru v Policajnom zbore od 27.11.1973 do 31.12.1999 v I. kategórii funkcií a doba služobného pomeru v Policajnom zbore od 01.01.2000 do 15.12.2007 v II. pracovnej kategórii. Navrhovateľ nezískal žiadne ďalšie obdobie okrem obdobia, ktoré mu bolo zhodnotené na určenie sumy starobného dôchodku určeného útvarom sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Pre úplnosť poznamenala, že rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 7So/138/2011 z 15.08.2012, na ktorý poukázal navrhovateľ, sa týka poberateľa výsluhového dôchodku, ktorému však sa v sume dôchodku nezohľadnili nároky získané výkonom doby zamestnania zaradenej do zvýhodnenej pracovnej kategórie (znížený dôchodkový vek a výhodnejší výpočet za roky získané vo zvýhodnenej pracovnej kategórii), ako je to v prípade navrhovateľa. Vzhľadom na uvedené a na skutočnosť, že v sume navrhovateľom poberaného dôchodku boli zohľadnené všetky nároky garantované právnymi predpismi z dôvodu získania potrebnej doby zamestnania vo zvýhodnenej kategórii, ako aj na to, že nárok na dôchodok za tie isté doby zamestnania poistencovi vzniknúť nemôže, žiadosť navrhovateľa z 10.10.2013 o priznanie starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia bola zamietnutá v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. 2Sd/20/2014-15 zo dňa 14.05.2014 zrušil a napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 20.01.2014 ako vecne správne potvrdil.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že s dôvodmi odvolania odporkyne nesúhlasí a

trvá na rozhodnutí Krajského súdu. Odporkyňa nerešpektuje právne názory a jednotlivé rozhodnutia Najvyššieho súdu SR ako aj krajských súdov. Pri posudzovaní nárokov jednotlivcov postupuje podľa voľného uváženia, čím porušuje jeho zákonný nárok, ktorý v iných prípadoch neodmietla vyplatiť. V návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne, ktoré bolo aj predmetom jednania KS Prešov, uviedol dôvody a na tých aj naďalej trvá. K veci dodal, že o nesprávnom postupe svedčí napríklad aj to, že p. F. z P., ktorý do služieb PZ nastúpil 27.11.1973, presne v ten istý deň ako aj navrhovateľ, a služobný pomer ukončil v tom istom roku ako on, t. j. v r. 2007, nárok na finančnú čiastku mu odporkyňa priznala, ale navrhovateľovi už nie, pričom nejde o ojedinelý prípad. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že odporkyňa, respektíve jej jednotliví pracovníci, nesprávne postupujú pri realizácii zákonných nárokov, alebo zámerne rozdielne postupujú v jednotlivých prípadoch, aj keď podmienky boli rovnaké, ako to stanovuje zákon, preto navrhuje rozsudok Krajského súdu v Prešove č. 2Sd/20/2014-15 zo dňa 20.05.2014 ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p.. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je nedôvodné. Rozhodol jednomyseľne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16.12.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Zo spisového materiálu bolo preukázané, že rozhodnutím Ministerstva vnútra SR z 25.02.2008 č. SRLZ-41.295-1/SZ-2007 bol navrhovateľovi od 16. decembra 2007 priznaný výsluhový dôchodok a prídavok k dôchodku podľa § 38 a § 39 s poukázaním na § 143c ods. 8 a v súlade s § 58, § 60, § 68 ods. 2 a § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov. Pre nárok na výsluhový dôchodok priznaný v sume starobného dôchodku bola zohľadnená všetky preukázaná doba a to od 01.10.1971 až do 15.12.2007.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania odvolací súd skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.01.2014. V danej veci odvolací súd posudzoval najmä otázku, či odporkyňa bola povinná priznať a krátiť dávku sociálneho poistenia - starobný dôchodok, ak navrhovateľ súčasne poberá výsluhový príspevok priznaný podľa § 38 a § 39 s poukázaním na § 143c ods. 8 a v súlade s § 58, § 60, § 68 ods. 2 a § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov na základe ktorých krajský súd rozhodol a pre zdôraznenie správnosti rozsudku dopĺňa v nadväznosti na navrhovateľove

námietky ďalšie dôvody. V danom prípade sa odvolací súd stotožnil aj s právnym názorom uvedeným v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/214/2008 zo dňa 28.10.2009, ktorý bol uverejnený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 5/2011 pod č. 55.

Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Z ustanovenia § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že právna úprava mala zabezpečiť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) výsluhový dôchodok plnil funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca, či už samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Súčasne bolo cieľom zákona č. 328/2002 Z. z. dosiahnuť právny stav, podľa ktorého by pomerná výška výsluhového dôchodku bola vyššia, ako keby policajtom bola doba profesionálnej služby hodnotená len vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia. Z tohto zámeru teda vyplýva, že cieľom zákona bolo vytvorenie stavu, pri ktorom by súčet výsluhového dôchodku a starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia bol vyšší, resp. aspoň rovnaký ako suma starobného dôchodku poistenca, ktorý mal všetky doby zamestnania hodnotené len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia (zabezpečenia).

Odvolací súd poukazuje aj na skutočnosť, že v zmysle článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128), vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb. (ďalej len „Dohovor“), ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť (prežitie ustanoveného veku), môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Z článku 33 ods. 2 Dohovoru podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že v prípade súbehu nárokov na starobný dôchodok tak zo všeobecného ako aj osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) je v zmysle Dohovoru možné starobný dôchodok zo všeobecného systému iba krátiť, a to najviac o sumu, ktorá neprevyšuje sumu výsluhového dôchodku (výsluhového príspevku považovaného za výsluhový dôchodok).

Výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zabezpečení) plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že na účely stanovenia výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby hodnotené na účely výsluhového dôchodku. Samozrejme iba za predpokladu, že navrhovateľovi nebola na účely výpočtu výšky výsluhového dôchodku započítaná všetka doba dôchodkového poistenia. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu výsluhového dôchodku.

Vzhľadom na vyššie uvedené právne závery, najvyšší súd rozhodol podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250a ods. 3 druhá veta O.s.p. a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sd/20/2014-15 zo dňa 14.05.2014 potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1, § 246c ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ, hoci bol v konaní úspešný, si náhradu trov konania neuplatnil a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.